

МІСЦЕ УХИЛЕННЯ ВІД ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО ПРИМИРЕННЯ АБО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ У СИСТЕМІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

Новикова Я.І., студент факультету менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету
Науковий керівник: к.ю.н., старший викладач Вінницького національного аграрного університету Головчук В.А.

На початку ХХ століття російський юрист П.П. Пусторослев писав, що для забезпечення правильного і прозорого розуміння Особливої частини кримінального права культурна держава, в особі свого законодавця, вже при самому її встановленні повинна подбати про те, щоб Особлива частина була викладена систематично, тобто в суворому порядку з розподілом кримінальних правопорушень на групи, роди та види за визначеними, ясними, суттєво-розмежовувальними ознаками. Ця думка не втратила своєї актуальності і на сучасному етапі становлення правової держави в Україні.

У кримінально-правовій теорії класифікація злочинів проти правосуддя здійснюється за трьома основними критеріями: а) за безпосереднім об'єктом; б) за суб'єктом посягання; в) комбінований (змішаний).

Вчені виділяють такі групи злочинів проти правосуддя: 1) злочини, які посягають на конституційні принципи діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури й суду; 2) злочини, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, майно суддів, народних засідателів, присяжних та інших учасників судочинства; 3) злочини, які перешкоджають одержанню достовірних доказів та істинних висновків у справі; 4) злочини, які перешкоджають своєчасному розкриттю та присіченню злочинів; 5) злочини, які перешкоджають виконанню судового рішення, призначеного до відбування покарання та заходів процесуального примусу.

Аналізуючи останню групу злочинів проти правосуддя її можна розділи на три підгрупи. До першої підгрупи необхідно віднести злочини, які посягають на порядок виконання судових рішень, а саме: невиконання судового рішення (ст. 382 КК України); незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описано (ч. 1 ст. 388 КК України). До другої підгрупи входять злочини, які посягають на порядок відбування покарання, що включає в себе: незаконні дії щодо майна, яке підлягає конфіскації (ч. 2 ст. 388 КК України); ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389 КК України); умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості (ст. 389-1); ухилення від відбування покарання у виді обмеження та у виді позбавлення волі (ст. 390 КК України); злісна непокора вимогам адміністрації виправної установи (ст. 391 КК України); дії, що дезорганізують роботу виправних установ (ст. 392 КК України); втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393 КК України). До третьої групи належать злочини, які посягають на застосування заходів процесуального примусу, до них належать: втеча із спеціалізованого лікувального закладу (ст. 394 КК України); порушення правил адміністративного нагляду (ст. 395 КК України).

Віднесення умисного невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості до підгрупи злочинів, які перешкоджають відбуванню призначеного покарання, є доволі суперечливим. Адже, в угодах про визнання винуватості може бути передбачено, що особа звільняється від покарання. А в угодах про примирення у більшості випадків підсудний звільняється від покарання. Проте, відповідне розміщення розглядуваного злочину в структурі розділу XVIII «Злочини проти правосуддя» Особливої частини КК України відносить злочин до злочинів, які перешкоджають відбуванню призначеного покарання.

Розміщення умисного невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості в Особливій частині КК України тісно пов'язане з безпосереднім об'єктом зазначеного злочину. З урахуванням викладених позицій основним безпосереднім об'єктом злочину є суспільні відносини у сфері правосуддя щодо

належного виконання угод про примирення або про визнання винуватості. Додатковий обов'язковий об'єкт у даному складі злочину відсутній.

На особливу увагу заслуговує додатковий факультативний об'єкт, адже він являє ті суспільні відносини, які тісно пов'язані із захистом та відновленням прав потерпілого та людини загалом. Такими об'єктами можуть виступати трудові та інші особисті права і свободи людини і громадянина, власність, господарська діяльність, довілля, безпека виробництва.

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ БОРОТБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ ТА ІНШИМИ НЕЗАКОННИМИ УГОДАМИ ЩОДО ЛЮДИНИ

Мойсєєва І.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННПП НАВС Киренко С.Г.

Торгівля людьми та інші незаконні угоди щодо людини є однією з найактуальніших та найскладніших проблем захисту прав людини та громадянина, адже вона не визнає державних кордонів, не розрізняє уже розвинені держави та держави, що тільки розвиваються. Дана проблема, посягаючи на такі природні права особи, як воля, честь та гідність, завдає шкоди як конкретній людині зокрема, так і суспільству в цілому. Тому ефективна боротьба з даним видом злочинів є пріоритетним напрямком у правоохоронній діяльності України.

Згідно статистичних даних МВС за період 2012 року у кримінальному провадженні знаходилось 192 справи за даними злочинами, з яких розкрито було 146 злочинів та виявлено 80 осіб, які вчинили дані кримінальні діяння. В порівнянні з 2011 роком динаміка кількості даних злочинів залишається не змінною, що в свою чергу викликає певні сумніви та погляди, а саме:

Статистика МВС не відповідає дійсності. Чинне законодавство не дозволяє адекватно оцінити випадки торгівлі людьми.

Ефективним заходом щодо попередження і боротьби з торгівлею людьми перш за все є законодавство, насамперед це викладення статті 149 ККУ у новій редакції від 12.01.2006 р. № 3316-IV, а також низка нормативно-правових актів Центральних органів влади. Проте, внаслідок аналізу та дослідження тексту статті виникають деякі проблеми щодо її змісту. Стаття є складною для розуміння як для пересічного громадянина, так і для державного службовця, через те, що представляє собою певне поєднання вітчизняного законодавства з європейським (оскільки ряд положень цієї статті майже дослівно відповідають міжнародному визначенню торгівлі людьми, закріпленому у Протоколі про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності).

На нашу думку, диспозиція статті(ч.1 ст.149 КК України) переважана зайвими термінами(вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини), які ускладнюють застосування статті на практиці, оскільки вимагають обов'язкового становлення мети з якою вчиняються дані злочини, а саме експлуатації. До того ж вказівка на використання обману, шантажу чи уразливого стану особи в ч.1 ст. 149 КК України є зайвими, оскільки не зрозуміло як бути в ситуації, якщо відповідні способи при вербуванні, переміщенні, переховуванні, передачі або одержанні людини вчинені з метою експлуатації не використовуються. Вказівка на дані способи доцільна в ч.2 ст. 149 КК України в якості кваліфікуючих ознак злочину. Це в свою чергу давало б змоги ефективніше проводити досудове слідство у кримінальних провадженнях, порушених за ст. 149 КК України, і притягувати винних до відповідальності.

Серед інших нормативно-правових актів по даній проблемі, хочемо зазначити Постанову КМУ «Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 року» від 21 березня 2012